

Delal je na področju geodezije v Sloveniji in bivši Jugoslaviji. Naredil je številne izmere zemljišč in jih uredil, opravljal pa je tudi zelo odgovorne geodetske službe celo na državniški ravni. Bil je še univerzitetni profesor za geodezijo na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo (FAGG) Univerze v Ljubljani. Njegova zasluga je bila, da je Ljubljana v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja dobila prvi planetarij.

Geodet Miroslav Črnivec

Miroslav Črnivec je bil rojen v Radovljici, kjer je bil njegov oče, premeščen iz Ljubljane, nekaj časa v službi kot državni sodni uradnik. Na državni realki v Ljubljani je maturiral leta 1924, na geodetskem oddelku Tehniške fakultete UL pa je leta 1927 diplomiral za geodetskega inženirja. Sprva je bil zaposlen na Hrvaškem, v Srbiji in Vojvodini, in sicer je delal pri izmeri in ureditvi različnih zemljišč. Od leta 1932 dalje je pretežno služboval na Tehniškem oddelku banske uprave v Ljubljani. V zvezi z aktivnim delovanjem v OF je bil leta 1943 aretiran, postavljen pred sodišče in nato odpeljan v internacijo (Dachau, Neckarelz, München), kjer je ostal do osvoboditve.

**Prof. Miroslav Črnivec (27. 2. 1904, Radovljica – 17. 1. 1986, Ljubljana).
S postavitvijo in vodenjem planetarija v Ljubljani je tudi populariziral astronomijo.**

•

Po osvoboditvi, po letu 1945, je opravljal različne odgovorne geodetske službe v Ljubljani. Bil je načelnik geodetskega oddelka pri Ministrstvu za gradnje, načelnik Geodetske uprave LRS, postal je svetnik pri gospodarskem svetu vlade LRS, tehnični direktor Inštituta za geodezijo in fotogrametrijo pri FAGG, honorarni predavatelj na Tehniški fakulteti UL, kjer je predaval geodetsko astronomijo, trigonometrijo, nomografijo, geodetske račune, osnove astronomije in gravimetrije, bil je tudi član mednarodne jugoslovansko–avstrijske komisije za ureditev dvolastniških posesti itn.

Karikatura profesorja Črnivca z brucovanja leta 1968.

Po letu 1955 je prišel na FAGG UL, kjer je bil na Oddelku za geodezijo najprej izredni profesor, od leta 1961 dalje do leta 1975 pa redni profesor za višjo geodezijo, geodetsko astronomijo ter geodetski in izravnalni račun.

Profesor Črnivec je bil mentor številnih diplomskih nalog za pridobitev naslova univ. dipl. inž. geodezije.

Napisal je učbenika *Astrolabij v geodetski astronomiji* (Univerza v Ljubljani, FGG, 1966) in *Vrtljive zvezdne karte in njihova uporaba v geodetski astronomiji* (Univerza v Ljubljani, FGG, 1973) ter skripta *Računski stroj v geodetski praksi* (ciklostil, 1961) in številne strokovne članke. Pripravil je tudi scenarij za šolski film *Vesolje in nastanek Zemlje* (Sava film, 1962).

Profesor Črnivec s študenti na vajah iz astronomije na Vodiški planini na Jelovici (okoli leta 1970). Tretji z leve je znani slovenski astronom profesor dr. Bogdan Kilar (1930–2015).

Različne astronomske pripomočke je priredil za presojo osončenja urbanističnih objektov. Reševal je tudi probleme iz balistike. Tako je izdelal matematične osnove in projekte balističnih nomogramov. Prav tako je izdelal matematično osnovo in projekt za spiralno logaritmčno računalno.

Za pedagoške potrebe in za popularizacijo astronomije je leta 1961 organiziral postavitve prvega planetarija v naši državi v prostorih Prirodoslovnega muzeja v Ljubljani. Pozneje je planetarij prevzel v upravljanje Tehniški muzej v Ljubljani in je deloval v stari stavbi UL. Črnivčeva zasluga je, da je Ljubljana dobila planetarij, ki ga je postavil, opremil in vodil od leta 1961 do leta 1967.

S svojim delom na Fakulteti in na Inštitutu za geodezijo in fotogrametrijo je vsekakor močno posegel v takratni jugoslovanski in deloma celo svetovni razvoj geodezije. Bil je častni član Zveze geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije. Prejel je tudi odlikovanje Zasluge za narod tretje stopnje.

S postavitvijo planetarija v Ljubljani in njegovim smotrnim vodenjem je vsekakor pomembno populariziral astronomijo in se tako poleg vsebin iz geodezije in astronomije, ki jih je predaval na univerzi, trdno vpisal v zgodovino naše astronomije. V planetariju se je ob prikazovanju umetnega zvezdnega neba v tistem času zvrstilo veliko poljudno-znanstvenih predavanj iz astronomije. Astronomska sekcija Prirodoslovnega društva Slovenija je imela tam nekaj časa tudi svoje mesečne sestanke.

Stara stavba Univerze v Ljubljani, kjer je v podstrešnih prostorih svoj čas deloval planetarij. Vhod v planetarij je bil iz Gosposke ulice.

Članek je napisan v okviru prispevkov o pomembnih Radovljičanih oziroma o pomembnih slovenskih osebnostih, ki so se rodili v Radovljici. In to je univerzitetni profesor Miroslav Črnivec vsekakor bil.

Kranj, Zlato Polje, 30. 4. 2016

Marijan Prosen